

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I de senere år er bevillingssituationen for institutionerne for videregående uddannelser blevet stadig vanskeligere, og undervisningsministeriet har i nogen tid været opmærksom på, at der kunne blive brug for at frigøre ressourcer fra eksamenssystemerne til gavn for institutionernes primære virksomhed: undervisning og forskning.

Ved det politiske forlig i foråret 1980 om yderligere besparelser på ialt 1 mia. kr. i finansåret 1981 blev det besluttet, at der på undervisningsministeriets område skulle spares i alt 150 mill. kr. I den spareplan, hvori den samlede besparelse er udmøntet, er der optaget følgende besparelser på eksamensområdet inden for de videregående uddannelser for 1981 og følgende år:

1981	1982	1983	1984	1985
3,5	4,5	5,4	7,7	10,0

Besparelserne gør det nødvendigt, at de eksisterende – meget forskellige – eksamenssystemer nu gennemgås med henblik på en forenkling, hvor dette er muligt og forsvarligt. Undervisningsministeriet har over for uddannelsesinstitutionerne gjort rede for en række mulige ændringer, som kan nedbringe ressourceforbruget, bl.a. indskrænkning af det samlede antal prøver i en uddannelse.

Ministeriet vil nedsætte et udvalg til at overveje principielle spørgsmål om eksaminernes funktion som led i og dokumentation af uddannelserne, således at eksaminernes struktur og prøveformerne på lidt længere sigt kan fastlægges med støtte heri, samtidig med at ressourceforbruget til eksamen nedsættes. Lovforslaget om ændring af styrelsesloven tilsigter at ophæve nogle bindinger, for § 2, stk. 4's vedkommende for at åbne for en ønskelig reduktion i antallet af ressourcekrævende prøver, og for § 36's vedkommende for at muliggøre en forenkling af eksamensklassesystemet.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til nr. 1. (Om § 2, stk. 4)

Den foreslåede udformning svarer til bestemmelsen om censorer i lov nr. 271 af 4. juni 1970 om universiteternes styrelse (§ 2, stk. 3, 2. pkt.). Efter denne kunne undervisningsministeren gøre undtagelse fra kravet om censor ved alle prøver, og muligheden blev benyttet i betydeligt omfang ved uddannelseselementer, hvor opfyldelsen af de faglige krav hensigtsmæssigt kunne konstateres ved en mere »uformel« prøve.

Universitetsstyrelsesloven blev i 1973 afløst af styrelsesloven for de højere uddannelsesinstitutioner. Uden at der herved tilsigtedes en ændring af den hidtidige retstilstand udgik ved redaktionen af censorbestemmelsen i forslaget til denne lov den sætning, der gav undervisningsministeren hjemmel til at »fastsætte andet«. Det er denne hjemmel, der nu ønskes indføjet med ordlyden fra universitetsstyrelsesloven.

Efter de gældende eksamensordninger bedømmes præstationerne ved de fleste prøver af læreren – eksaminator – sammen med en (eventuelt flere) censor(er), der er beskikket af undervisningsministeriet. Ved en række prøver bedømmes der imidlertid uden sådan ministerielt beskikket censor, og undervisningsministeriet har i henhold til styrelseslovens § 2, stk. 4, bemyndiget rektorerne for de højere uddannelsesinstitutioner til at beskikke interne censorer blandt lærerne til sådanne prøver. Hermed spares der censorvederlag og rejseudgifter til ministerielt beskikkede censorer, men institutionerne har gentagne gange peget på, at der ved en generelt gennemført intern censur beslaglægges lærerressourcer i et omfang, som kan svække undervisningen urimeligt. Synspunktet er senest fremsat i forbindelse med besparelserne for finansåret 1981.

På denne baggrund og under hensyn til den igangværende reduktion af eksamensressourcerne finder undervisningsministeriet det nødvendigt at have en klar hjemmel til at lade visse prøver bedømme uden censor, men alene ved den eller de lærere, der har undervist. Dette vil gøre det muligt ved udformningen af de fremtidige eksaminer at spille på forskellige prøvetyper – med ministerielt